Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 56. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го БЕРЕЗНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 24, 1984 No. 56. VOL. XCI.

ЗАКЛИК

До Урядів країн-учасниць Гельсінкського процесу, правозахисним організацій релігійних, лікарських, журналістичних та інших об'єднань, людям доброї волі

Нові вістки про трагедію, що відбувається в Києві з українським перекладачем і публіцистом Валерієм Марченком, змушують нас звернутися до таких поважних і широких адресатів: 36-річний журналіст Валерій Марченко, повторно засуджений на 15-річний термін, помирає у в'язниці.

Мати політв'язня у відчаї просить рятувати її сина, що став жертвою жорстокої несправедливости, бо не скоїв і не мав наміру коїти жадного злочину. Ось яку телеграму наліслала вона до Папи Івана Павла II:

„Ваша Святосте!

Мій син, вірний християнин, що ніколи не переступав законів християнської віри, засуджений повторно на 15 років, вмирає у в'язниці. Його життя було сповнене стремління до Добра і справедливости. Надіюся на Вашу поміч. Рятуйте віруючого християнина Валерія Марченка!

Мати Ніна Марченко
17-го березня 1984 р. 11:30"

Це розпачливе материнське благання спричинили такі події.

Суд, призначений на 12-го березня ц.р., відклали через тяжкий стан здоров'я Валерія Марченка. На процесі підсудний не міг навіть підводитися і через силу, проте не втрачаючи гідности, брав учать у судилищі.

Після суду матері відмовили в її законному клопотанні про побачення. Домагаючись дозволу побачити хворого сина-в'язня, Н. Марченко зверталася до генерального секретаря КПСС Константина Черненка, до Президії Верховної Ради, до міністерства охорони здоров'я — їй дозволили побачення. Проте Валерій був уже в такому стані, що не міг вийти до матері.

Нашу тривогу посилює така деталь із справи В. Марченка, що вже раніше відбув 8-річне ув'язнення за таким самим безпідставним обвинуваченням: теперішнім його слідчим був Слобоженюк, який має досвід і, можливо, спеціялізується в КҐБ УССР на вбивстві хворих вільнодумців. Щойно минуло п'ять років відтоді, як він так само холоднокровно, в тій самій тюрмі вбив під слідством українського письменника Гелія Снєгірьова і дотепер не був за це покараний.

Доки Слобоженюк із своїми колегами не довів до трагічного кінця своєї нової жертви, просимо невідкладно втрутитися в справу Марченка, домагаючись якнайшвидше його звільнити і відпустити на лікування за межі Совєтського Союзу.

Допоможімо беззахисній матері в її відчайдушних намаганнях врятувати сина — Валерія Марченка!

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи

Відзначили австралійського політичного діяча

Сідней, Австралія. — Д-р Даґлас Дарбі, відомий протикомуністичний діяч в Австралії, колишній член парляменту й автор книжок про вільну Словаччину, Тайван, Хорватію, тепер у розгарі праці про „волю для України", одержав ювілейну відзнаку С. Петлюри за свої дотеперішні „заслуги для української визвольної справи на міжнародному форумі".

Відзнаку вручив в окремій церемонії в Сіднею 11-го березня голова Уряду УНРеспубліки д-р Ярослав Рудницький у присутності ген. С. Яськевича від представництва ДЦ УНР в Австралії, д-ра І. Завади, голови Фундації С. Петлюри й Б. Григоровича, секретаря Товариства Сприяння ДЦ УНР в Австралії. Д-рові Дарбі та його дружині, що теж брала участь у церемонії, відспівано многоліття з найкращими побажаннями дальшої успішної праці.

Дякуючи за те все й за інформаційні матеріяли про ДЦ УНР, д-р Дарбі заявив свою повну моральну підтримку для леґітимного Уруду УНР в екзилі — єдиного всеукраїнського державного праління, що діє без перерви від 1920 року.

Американський корабель зударився з підводним човном СССР

Вашінгтон. — Американський 90,000-тонний корабель „Китті Гок" зударився в середу, 21-го березня ц.р., в Японському морі із совєтським підводним човном з погідною нуклеарною силою, — заявили речники Пентаґону. „Китті Гок" перебував вночі у відкритому морі, приблизно 150 миль на схід від Південної Кореї.

Корабель „Китті Гок" не був пошкоджений. Не відомо чи був пошкоджений совєтський 2,500-тонний підводний човен, бо зараз після зудару біля нього з'явились інші совєтські кораблі і гелікоптери, які не домагалися порятунку тому виглядає, що човен також не був дуже пошкоджений.

Невідомо, кажуть військові спостерігачі, чи на покладі совєтського корабля знаходились нуклеарні ракети. В Пентаґоні не вірять, щоб совєтський підводний човен зумисно спровокував зудар, хочби для пропаґандивних цілей, що, мовляв, нуклеарна експльозія може наступити навіть без війни.

Кореспонденти слушно запитували речників Пентаґону, де були американські захоронні засоби, головно чому в тому випадку не діяла справно радарна система й інші підслухові апарати, які сигналізували б про наближення ворожого підводного човна. Пентаґон не мав готової відповіді на запитання кореспондентів хоч військові спеціялісти заявили, що совєтські підводні човни і кораблі на Пацифіку весь час слідкують за рухами американської фльоти. Базою совєтських кораблів в цьому просторі є Владивосток.

Я. СУСЛЕНСЬКИЙ ЗНОВУ ВИСТУПИТЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Яків Сусленський з Єрусалиму, голова Українсько - Єврейського Товариства в Ізраїлі, виступить тут, заходами Українсько-Єврейського Товариства в З'єднаних Стейтах Америки, у вівторок, 3-го квітня ц.р., о год. 6:30 вечора в Українському Народному Домі, при Другій авеню, кімната ч. 23. Він виголосить доповідь на тему: „Допомога українців євреям під час Другої світової війни". Після доповіді — запити і відповіді.

ПІДГОТОВКА ДО КОНЦЕРТУ УНС ЗАВЕРШУЄТЬСЯ

Джерзі Сиbті. — Підготовка до великого концерту у 90-річчя Українського Народного Союзу поступає вперед і добігає до свого завершення. Зацікавлення квитками у передпродажі є так велике, що правдоподібно усі місця будуть вже випродані перед днем концерту 1-го квітня ц.р. З поодиноких міцевостей в сусідстві Ню Йорку готуються українські громадяни приїжджати автобусами, наприклад, з Філядельфії, Нюарку і Кліфтону, про що були оголошення в пресі.

Лідія Артимів

Рівночасно з організаційною підготовкою іде підготовка програми Ювілейного концерту, яка під кожним оглядом цікава творами і визначна виконавцями. Тут із солістів на перше місце висувається молода, але вже широко відома піяністка Лідія Артимів, яка виконає вперше 2-ий Слов'янський концерт Бориса Лятошинського в супроводі симфонічної оркестри під керівництвом маестра Володимира Колесника.

Крім зацікавлення концертом Б. Лятошинського і його виконавцем Л. Артимів, на Ювілейному концерті публіка очікує інших точок програми, що будуть усі прем'єрами на терені ЗСА. Це написана окремо на це свято Святкова увертюра відомого українського композитора Юрія Фіяли і вперше повністю виконуваний твір Станислава Людкевича „Кавказ", з участю українського канадського хору і симфонічної оркестри.

Лідія Артимів, лавреатка багатьох конкурсів гри на фортепіяні, має у своєму артистичному здобутку п'ять сольових фортепіянових альбомів, награних у Великій Британії, які отримали дуже добру критику, а її платівку-дебют визнано в 1980 році як „найкращий запис року". Артимів вже виступала успішно з Бостонською симфонічною оркестрою, Клівлендською симфонічною оркестрою, Нюйоркською філгармонією, а також з оркестрами Піттсбургу, Сейнт Луїсу, Дітройту, Сінсиннатті і Сіетлу. Не менш інтенсивно концертує вона у Европі, де вже грала з такими симфонічними оркестрами як Мюнхенська філгармонія, Берлінська РІДС, Бі-Бі-Сі симфонічна оркестра та Гельсінкська філармонія. Влітку минулого року Я. Артимів мала свій дебют з Корейською філармонічною оркестрою в Сеулі, а в наступному році вона буде виступати в Австралії та в Сінгапурі.

Піяністка після виступу на Ювілейному концерті УНСоюзу плянує вже другу імпрезу з українською ціллю, тим разом власний концерт-бенефіс на користь Українського Музею у відомій залі Алис Таллі Голл у Лінкольн Центрі в Ню Йорку, що відбудеться 11-го листопада ц.р.

Для інформації слухачів, зокрема американської публіки та музичних критиків, які запрошені на Ювілейний концерт, друкуються двомовні програмки, в яких буде подана не лише точна програма та дані про її виконавців враз із знімками, але також інформації про українську клясичну музику, написані авторами Юрієм Каліщуком і Людмилою Волянською в українській мові та Андрієм Григоровичем в англійській мові. Програмка появиться у співпраці з Карнеґі Голл, де буде відбуватися Ювілейний концерт.

ВІДЗНАЧАТЬ 40-РІЧЧЯ УГВР

Ню Йорк. — В неділю, 5-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні в залі Купер Юніон в центрі української дільниці, відбудеться Ювілейний концерт у 40-річчя Української Головної Визвольної Ради (УГВР) з участю майстрів вокального мистецтва: Ренати Бабак і Андрія Добрянського; музикантів: піяніста Томи Гринькова і челіста Нестора Цибрівського та хору „Думка". Доповідатиме о. д-р Іван Гриньох. Мистецьким дорадником і організатором є Юрій Повстенко.

У СВІТІ

ПРОМОВЛЯЮЧИ В ПОЛЬСЬКІЙ мові на загальній авдієнції у Ватикані, Папа Іван Павло II висловив свою „повну солідарність" з польським католицьким єпископатом, який осудив заборону уряду вивішувати хрести розп'яття в шкільних кімнатах та в інших урядових будинках. Він згадав, що у своїй заяві конференція польських єпископів перестерегла уряд, що Церква буде боротися проти цього розпорядження. В заяві єпископат домагався скасування цієї постанови і привернення хрестів розп'яття і інших релігійних символів до шкільних кімнат і інших публічних будинків.

ЗІ СТОЛИЦІ ТУРЕЧЧИНИ Анкари уряд повідомив, що органи безпеки арештували 12 терористів вишколених за кордоном і сконфіскували велику кількість револьверів, амуніції, ручних гранат і динаміту. Уряд твердить, що ці терористи мали почати терористичні акти і саботажі і в цей спосіб привернути діяльність терористичного підпілля, яке діяло перед захопленням влади в Анкарі військовиками в 1980 році. Урядове повідомлення не подало в якій країні ці терористи були вишколені, хоч в повідомленні сказано, що всі арештовані терористи є „лівих переконань".

ФРАНЦУЗЬКІ УРЯДОВІ чинники в Парижі повідомили, що вогонь в різних частинах будинку ЮНЕСКО був кримінальним підпалом, а не припадковою подією. Вогонь знищив велику кількість офіційних документів. Повідомляють далі, що саме в цих днях спеціяльна американська комісія мала перевести перегляд діяльности ЮНЕСКО у зв'язку з рішенням американського Уряду вийти з членства тієї міжнародної організації.

СТРАЙКУЮЧІ АНГЛІЙСЬКІ шахтарі зударилися з поліцією біля багатьох копалень країни під час страйку, який триває вже понад два тижні. Арештовано досі понад 30 осіб. Державна крайова вуглева рада повідомила, що тільки 37 копалень з числа 175 функціонує правильно, і що 138,000 шахтарів із загального числа 175,000, бере участь в цьому страйку.

УРЯД ПІВДЕННОЇ Африки відкинув у вівторок, 20-го березня, всі ті умови, які висунули у своєму кінцевому комунікаті переговорів у столиці Куби Гавані президент Анґолі Хозе Едуардо дос Сантос і президент Куби Фідель Кастро. Ці два президенти поставили умовою виведення 25,000 кубинського війська з Анґолі виведення спочатку південно-африканських військ з Анґолі і Південнозахідньої Африки (Намібії), визнання цієї політичної території незалежною країною Намібією і припинення допомоги „контрреволюціонерам" в Анґолі.

ВІДНОВЛЮЄТЬСЯ МОЖЛИВІСТЬ ВІДКРИТТЯ КОНСУЛЯТУ В КИЄВІ

Вашінґтон. — Артур Гартман, посол ЗСА в Совєтському Союзі, заявив у четвер 22-го березня, що обидві країни проводять переговори, які можуть „привести до деякого поступу в серйозних справах".

Він також сказав, що надіється на відновлення переговорів відносно угоди про культурний і науковий обміни. Переговори про такі обміни та про утворення консульств у Ню Йорку і Києві мали розпочатися влітку минулого року, але президент Роналд Реґен був змушений тоді відкласти цю справу з оглядул на варварське зістрілення південнокорейського пасажирського літака совєтськими військовими винищувачами і загибелі при тому 269 осіб.

Термін попередньої угоди про культурний і науковий обміни закінчився в 1980 році і не був поновлений Адміністрацією президента Джиммі Картера з огляду на совєтську окупацію Афганістану. Утворення додаткових консульств було відкладене також президентом Картером.

В іншому випадку можливостей покращання взаємовідносин між Сходом і Заходом, Совєтський Союз пробує на стокгольмській конференції в справах безпеки в Европі перевірити зацікавленість країн НАТО в прочищенні шляху для відновлення переговорів про зниження озброєнь проголошенням заяви про відмову використання сили.

Посол Гартман повернувся до Вашінґтону кілька днів тому вже другий раз на протязі менше місяця на консультації та розмови з впливовими групами, щоб добитися сприяння і підтримки конструктивнішого підходу у різних справах з Совєтським Союзом. Він висловлюється дуже обережно про можливості майбутнього розвитку відносин з огляду на, як він висловився, незакінчення боротьби за владу в совєтському Політбюрі.

„Сьогодні мені важко сказати, якою є їх політика. Я думаю, що в Москві існують різниці поглядів. Можливо, що ведеться суперечка за владу", — сказав посол Гартман, виступаючи у програмі Ен-Бі-Сі.

Дипломатичні контакти відбулися 10 днів тому: посол Гартман зустрічався в Москві з міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, а державний секретар Джордж Шулц розмовляв у Вашінґтоні з совєтським послом Анатолієм Добриніном.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН відвідав в середу, 21-го березня, Капітоль і в розмові з республіканськими законодавцями закликав їх підтримувати його плян зменшення дефіциту в урядовому бюджеті і не допустити до підвищення податків чи зруйнування плянів оборони. В Сенаті Уряд не матиме великих труднощів, — заявляють спостерігачі, — але в Палаті Репрезентантів, де більшість становлять демократи, Р. Реґенові і його співробітникам доведеться звести чимало „боїв" за вдержання на належному рівні бюджету оборони. Спікер Палати Томас О'Нілл заявив, що Палата Репрезентантів застановлятиметься незабаром над пропозицією демократів, які домагаються зниження дефіциту на 184 більйони долярів на протязі трьох років і то переважно коштом видатків на оборону і дозброєння Америки. Урядовий плян передбачає зниження на 150 більйонів долярів.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ Франсуа Міттеран прибув з офіційною візитою до З'єднаних Стейтів Америки. Це його перша візита до Америки від часу вибору його на президента. Міттеран має в пляні зустрінутись з президентом Роналдом Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом, секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером та іншими офіційними особами. Головними темами розмов будуть справи покращання дипломатичної, торговельно-економічної співпраці та виміни модерною технологією. Після виголошення промови на спільній сесії Конґресу, Міттеран, який прибув до ЗСА з дружиною Даніелею і деякими співробітниками, відвідає ще також інші місцевості в ЗСА.

КУБИНСЬКІ УРЯДОВІ речники наказали звільнити з ув'язнення 19-ох американських спортовців-веслярів і віддати два їхні перегонові човни, якими молоді американці порушили територіяльні води цього комуністичного острова і були перехоплені кубинською прибережною охороною. Про звільнення американців повідомив сенатора Клейборна Пелла демократа з Ровд Айленду, Рамон Санчез Пароді, голова кубинської секції в чехословацькій амбасаді, яка заступає інтереси Куби в ЗСА. Сен. К. Пелл є членом сенатської Комісії закордонних справ і прихильником покращання відносин між ЗСА і Кубою.

СЕНАТОР ҐЕРІ ГАРТ, один з трьох кандидатів на президента від Демократичної партії, який останньо програв передвибори в Іллиной в користь Волтера Мондейла, прибув в середу, 21-го березня ц.р., до Ню Йорку, щоб належно підготовитись до чергової великої передвиборчої баталії. Як відомо, передвибори в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильванії відбуватимуться у вівторок, 3-го квітня і вони можуть бути переломовими. В Ню Йорку-місті Ґ. Гарт зустрівся з критикою за те, що він ще досі не підтримав законопроєкту про перенесення американської амбасади з Тель Авіву до Єрусалиму, внесеної в Сенаті нюйоркським сенатором Даніелем П. Мойнигеном. Запитаний кореспондентами чи він погодиться стати співспонзором цього законопроєкту, Гарт заявив: „О так, якщо це буде допоміжним". Очевидно, його головний противник у передвиборчому змаганні В. Мондейл зручно використав це „недотягнення" Гарта і вказав на нібито „двоторовість його стратегії".

НЕГРИТЯНСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК і кандидат на президента від Демократичної Партії, який, як кажуть політичні спостерігачі, „йде проти хвилі", тобто проти двох своїх сильних суперників — Волтера Мондейла і сен. Ґері Гарта — переніс свою передвиборчу кампанію до міста Ричмонду у Вірджінії. При тому він, не скриваючи нічого, заявив, що білі майже не голосують за його кандидатурою, бо вони вважають чорних „лінивими й інтелектуально нездібними до високих урядових становищ". Однак він не хоче бути кандидатом тільки негритянського і пуерторіканського населення і не хоче, щоб расова тема домінувала у передвиборчії кампанії. Під час зустрічі з кореспондентами Джексон висловив надію, що у Вірджінії він отримає значну частину білих голосів і це буде свого роду історичний перелом і започаткування тіснішої співпраці між цими двома найбільшими групами в ЗСА.

ВІТАЮТЬ УНСОЮЗ У ЙОГО 90-РІЧЧЯ

Українські організації і установи продовжують присилати листи-привіти УНСоюзові з нагоди його 90-річчя на руки головного предсідника д-ра Івана Флиса. Вибрані уривки з тих листів-привітів поміщуємо внизу.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА АРХИЕПАРХІЯ У ВІННІПЕҐУ

„...З великою приємністю був би вислав своє привітання для тієї нашої найстаршої та найбільшої установи у вільному світі, але на жаль в тому часі я був у Римі й довідався про це щойно після мого повороту до Вінніпеґу, 28-го лютого. Тому тією дорогою щойно тепер хочу висловити для Вашої установи, її проводу і всього членства своє найщиріше признання за великі її досягнення в минулому та просити Всевишнього далі щедро благословити її так важливу працю..."

- МАКСИМ
Митрополит

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЕПАРХІЯ В ЧИКАҐО

„...Радію з Вами і всіми членами цієї заслуженої установи. Продовж 90-ти років Український Народний Союз немало прислужився для української спільноти в Америці. Ґратулюю Вам, Головному Екзекутивному Комітетові і всім членам Союзу за наглядні осяги наполегливої довголітньої праці та молю Всевишнього, щоб у майбутнім ця Ваша Установа об'єднувала українську діяспору, щоб захоронювала нашу молодь перед відчуженням від рідного корĕня і щоб помагала Христовій Церкві зберегти неоціненний скарб святої віри, скарб тисячолітньої української спадщини наших славних предків — Святої Ольги та Святого Володимира! ..."

ІННОКЕНТІЙ, ЧСВВ
Єпископ

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

„...В імені Президії і Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців щиро вітаю Український Народний Союз, цю справжню „українську заморську твердиню", з його 90-річчям. Мабуть немає жадної іншої установи українців у діяспорі, яка могла б похвалитися більшими успіхами на полі служби українському народові. Побудований на засадах самодовір'я, самопошани і самопомочі, Український Народний Союз разом зі своїм щоденником „Свобода" завжди стояв в аванґарді змагу за збереження української субстанції в світі: біологічної, національної, мовної, культурної, релігійної, а зокрема — організаційної.

Я вітаю Український Народний Союз не лише як нашу найбільшу того роду інституцію, але й велику твердиню українського духу, взірцеву українську родину, без якої було б тяжко уявити собі життя українців в З'єднаних Стейтах Америки..."

ПЕТРО САВАРИН
голова

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

„...Величезні заслуги і здобутки Українського Народного Союзу в минулому і сучасному настільки відомі і незаперечні як в українській діяспорі, так серед українського громадянства в самій Україні, що їх непотрібно вираховувати. Я можу тільки побажати дальшого невпинного розвитку і дальшої надзвичайної для всього українства і для української національної справи корисної праці Українського Народного Союзу..."

МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ
Президент Української Народної Республіки

ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ (ОУН)

„...З нагоди 90-річчя многогранної діяльности Українського Народного Союзу для добра української громади в ЗСА і Канаді та всього українського народу, складаю щирі ґратуляції за пророблену працю в минулому і найкращі побажання успіхів на майбутнє.

Було б зайвим перечислювання осягів Українського Народного Союзу в ділянках громадської, культурно-виховної, харитативної, пресово-інформаційної, видавничої та політичної діяльности Вашої організації. Про неї знає не лише вся українська громада, але й український нарід на батьківщині, якому в різних етапах його змагань до волі Український Народний Союз допомагав.

Знають про Вашу працю громадські і державні кола ЗСА і Канади, які належно її оцінили. Не менш знає про неї і окупант України, комуністична Москва, яка неодноразово у викривленому світлі представляє працю і осяги Українського Народного Союзу..."

МИКОЛА ПЛАВ'ЮК
Голова ПУН

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ

„...Ювілей 90-ліття Українського Народного Союзу важливий для всієї української спільноти в діяспорі, бо він є найстарша і найзаслуженіша та кількістю членів найчисленніша українська установа у Вільному Світі. Її роля значно ширша, як братсько-забезпеченевої установи, всебічна її культурна та видавнича діяльність. Понад два десятки англомовних видань Українського Народного Союзу інформують світ про Україну і український народ...

Закінчення на ст. 4

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Передплата на рік $40 00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1 25 місячно. За кожну зміну адреси - $1 00 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Реґен-Мондейл?

З вісьмох кандидатів Демократичної партії, які вже з минулого року зголосили свою кандидатуру на президента ЗСА, в ході дотеперішніх передвиборів і партійних „кокусів" залишилися вже тільки три: колишній віцепрезидент за урядування Джімі Картера Волтер Мондейл, сенатор Ґері Гарт з Кольорадо і муринський проповідник Джессі Джексон. Ці рядки писані вдень після передвиборів у стейті Иллиной, де йшлося про 194-ох делеґатів на конвенцію Демократичної партії, яка відбудеться в липні ц. р. у Сан Франсіско. Передвибори в Иллиной виграв Мондейл, але однаково Ґері Гарт як і Джессі Джексон заявили, що вони будуть змагатися за вигру „аж до самого кінця", сподіваючись, як це є у випадку Гарта, виграти передвибори в наступних стейтах і „наздогнати та перегнати" Мондейла числом делеґатів, а у випадку Джессі Джексона сподіватися, що демократична Конвенція може іменувати на свого офіційного кандидата в листопадових президентських виборах когось, хто — без уваги на число отриманих у передвиборах і „кокусах" делеґатів — матиме найбільші шанси з'єднати тепер роздвоєну партію. Якщо чорний кандидат Джессі Джексон захоче задля престижу чи якихось інших, тільки йому відомих причин кандидувати як „незалежний", то забере „кольорові" голоси офіційному демократичному кандидатові і запевнить перемогу республіканському — Роналдові Реґенові.

Покищо „Тайм" з дати 26-го березня ц. р. твердить у наголовку широкої статті, що Мондейл і Гарт готовляться до маратонського бігу. Інший дуже поважний політичний журнал „ЮС. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з тієї самої дати твердить у заголовку своєї великої статті, що „це бій аж до кінця" та ілюструє її світлиною обох названих діячів, як один одному серйозно дивляться в очі і твердять, як це ведеться в таких випадках, що напевно виграє кожний з них дістане партійну номінацію і навіть переможе Реґена.

Щоб дістати партійну номінацію на президентського кандидата треба мати принаймні 1,967 делеґатів.

Досі стан делеґатів є такий: В. Мондейл — 640; Ґ. Гарт — 358; Дж. Джексон — 72; 272 делеґатів „неопреділених" і дещо менша кількість тих, що належать попереднім кандидатам, які вже відпали в передвиборчому процесі: Ґленові, МакҐовернові, Еск'ю, Голлінґсові та Кренстонові.

Конвенція Демократичної партії, на якій будуть 3,933 делеґати, матиме твердий горіх розгризти, бо йдеться не так про особу, як про їхню програму, про їхній підхід до цілого ряду актуальних питань внутрішньої і закордонної політики. Трудність вибору полягає в тому, що обидва суперники — Мондейл і Гарт — ліберали, і трудно знайти між ними сутні різниці політичної філософії та підходу до актуальних проблем.

Ґері Гарт, який з невідомої загалові американського суспільства величини виріс до рівня поважного суперника в боротьбі за доступ до Білого Дому, — це своєрідний феномен. Він наймолодший з усіх кандидатів (Реґен має 73 роки життя, Мондейл — 56, Гарт — 47) і притягає до себе своїм ще відносно молодим віком та фразами, що пора, ніби, зірвати з трафаретами старих лідерів і внести в американську політику „нові ідеї". Але які вони саме — трудно було дотепер збагнути. Наприклад: у журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" є односторінкове інтерв'ю з Ґері Гартом. На поставлених йому дев'ять запитів він так зручно маневрував, що обмежувався до загальникових тверджень, що „Більшість народу хоче зірвати з минулим". І коли спочатку здавалося, що Гарт стоїть „правіше" від Мондейла, то тепер преса пише про нього, як 'лівішого'; тому навіть Мондейл, який дістав підтримку від ультра-ліберальної організації Американці за демократичну акцію, є ніби „правіший" від Гарта. Покищо у тому маратонському бігу його учасники і ті, які відмовилися від дальшої участи, потопають у грошових турботах. Сенатор Джан Ґлен заборгувався на два мільйони долярів; сенатор Гарт, людина не дуже заможна, взяв другий „мортґедж" на свій дім на 45,000 долярів, але видаткував вже яких 3,200.000 долярів на виборчу кампанію.

Найменше журиться грошима Волтер Мондейл, якому централя робітничих спілок створила з виборчих фондів кругло 60 мільйонів долярів. Отже вибори в Америці — це дуже коштовна забава.

Республіканський кандидат Реґен остільки у кращій ситуації, що всі засоби масової інформації передають його виступи як Президента на різних форумах; він щоденно фіґурує на сторінках преси і — що найголовніше — всі знають його програму і всі знають, з ким мають діло. Тому, не виключаючи несподіванок, покищо найповажніші шанси вигри у президентських виборах у листопаді має таки Роналд Реґен.

НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ

(Доповідь о. Патрикія Пащака ЧСВВ на радіопередачі в Ню Йорку)

Між різними документами і листами, пов'язані з історією українського народу, знаходяться речі, що набирають свіжости і їх можна примінювати до нашого покоління. Між ними є цікавий лист, в якому гетьман Павло Скоропадський написав до свого сина гетьманича Данила Скоропадського як сповнилося його повноліття 30-го січня 1925 року, тобто 21-ий рік життя. Батько написав до сина листа в якому є такі речення:

„30 січня за старим стилем сповняється Твоє повноліття. З цього приводу я хочу висловити Тобі на письмі, для пам'яті і обдумування мої думки, про які я вже розмовляв з Тобою не раз і про які Ти мусів скласти свою думку і відповідно далі своє життя, і свою діяльність направляти. Перш за все звертаю Твою увагу на те, що Твої предки ніколи не бажали собі спокійного життя, без турбот і праці, а йшли такими шляхами, про котрі знали, що там зустрінуть тяжку працю й найбільші небезпеки й цими тернистими шляхами доходили вони до високого становища в державі, до великого матеріяльного достатку й до видатної ролі в історії свого краю і народу. Вдруге, звертаю Твою увагу на те, що Твої предки з мого боку були простими козаками й, що нобілітацію роду свого вони здобули за службу, при війську за відвагу, за енергію, за військовий хист ними виявлений. З материного боку Ти також маєш українську кров, бо родина Дурново, хоч давно обрусіла, але походила вона з Чернігівської, старoруської, себто теж української шляхти. Так, що в жилах Твоїх тече українська кров. Але цього ще замало. Мене турбує, чи життя на еміграції серед чужих людей і обставин не прив'яже всю, або більшу частину Твоєї уваги й сил до чужих нашій батьківщині інтересів і чи не залишишся Ти українцем тільки з назви. Мене турбує те, чи зумієш Ти також у своїй родині зберегти, остільки сильну українську традицію, що навіть в тім випадку, коли б Тобі довелося вік свій вікувати на еміграції, щоб діти Твої були українськими патріотами, не тільки пасивними симпатиками своєї, може й небаченої ніколи, дідівщини".

Ось так навчав батько-гетьман, сина-гетьманича, давав йому настанови державно-творчого розуму. В роках 1937-38 гетьман Павло вислав сина гетьманича Данила у відвідини Америки і Канади, де його палко і ентузіястично вітали як українського князя і таким його приймали представники.

Вдаряють слова гетьмана Павла напоумлення для свого сина. Чейже це престолонаслідник, у руках якого має спочити булава держави — і тут батько виявляє страх перед впливом чужих, еміграції, щоб його син та діти його не стали пасивними симпатиками своєї батьківщини. Слова писані 1925 року можуть бути писані і 1984 року, та з тією самою заввагою, що в дійсності вплив чужинців, еміграції, робить нарід пасивним, та байдужим на потреби та виховання свого українського покоління при своєму народі.

Такою тугою виражався вибраний жидівський нарід у пісні Псальма 137, коли він бував у вавилонській неволі: „Над вавилонськими ріками, там ми сиділи й ридали, як згадали Сіон. На вербах, серед нього, повісили наші гусли. Бо там пісень у нас просили ті, що в неволю нас забрали, просили радости у нас тії, що мук нам завдали: співайте нам пісень сіонських! Як нам пісень Господніх на чужій землі співати? Якщо Тебе, Єрусалиме, я забуду, нехай забудеться моя десниця! Нехай прилипне язик мій до піднебіння, коли Тебе я не згадаю, коли Єрусалим я не поставлю понад найвищу мою радість!"

Ця пісня туги за рідним краєм гомонить сотні-сотні літ. Гомонить завжди там, де тільки є вигнанці з рідної батьківщини. Пов'язана з тугою є журба, коли батьки і матері затрачують почуття плекати прив'язання до свого народу. Таке занедбання є повільне, але має свій певний успішний порядок, щоб відчужити дітей від власного пня.

Перше, завжди є повільне забування за рідний край. В житті еміграції є дві фази — носталгії, тобто туги за рідним краєм. Як дитину болить розлука з батькомматір'ю, так кожного болить розлука з рідною землею. Спочатку така розлука — це свіжа рана, що болить, ятрить і докучає вдень і вночі. одначе, такий період довго не триває. Наступає друга фаза: повільне забування за рідний край. Щоденне життя, його приваба, поведінка знайомих чужинців, їх установи, школи, їх провідники, витворює дуже впливове чуже оточення. Спочатку — це були чужинці, чужа мова, чужі звичаї, чужа Церква. Але повільне забування про „чужість" цього оточення зникає, і щораз більше ми переконані, що зв'язок із чужими є добрий, що наші діти повинні більше входити в це оточення через товариства, школи, та виробляти в собі цей наш фальшиво завидний чужинецький вигляд. А це відтягає нас від практики і любови того, що своє і рідне. Не зважаючи на це, що наші кімнати оздоблені найкращими взорами українського мистецтва, — в нас це тільки фасада, але не спосіб життя.

Звідси важливу ролю серед чужого оточення має зв'язок із своєю Церквою. Вона для нас є частиною рідної землі. Наш храм є нашою релігійною і націо-

Закінчення на ст. 3.

Петро Стерчо

ПОЛІТИЧНА ЗРІЛІСТЬ У КАРПАТО-УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ

III.

Такого ступня єдности українського політичного і громадського світу, мабуть не було ані до того часу, ані опісля. Тож, будівництво Карпато-Української Держави стало колосальним мобілізуючим чинником для всього українства, бо від часів програних визвольних змагань оце вперше з'явилася можливість відновити, хоча б в обмеженій формі, але свою українську державу. Наростаючі в підпіллі націоналістичні революційні сили вперше дістали змогу спробувати свої сили. Для українського політичного світу — це був перший більший політичний здобуток, який заохочував до праці, бо „не все ще пропало..."

У самій Карпатській Україні єднала всіх українців пильна праця, що її люди виконували вдень і вночі, не рахуючи годин. Міністерство внутрішніх справ, що його очолював сам прем'єр А. Волошин, в дуже короткому часі переорганізувало адміністраційно всю територію країни й наладнало вповні цивільну управу та внутрішню безпеку країни. Власне в юрисдикції цього міністерства була „Карпатська Січ", яка, як напівмілітарна організація, мала право носити уніформи і зброю. Головну Команду „Карпатської Січі" іменував сам прем'єр А. Волошин із осіб, до яких мав він необмежене довір'я. Були це: Дмитро Климпуш, колишній командант військ Гуцульської Республіки з 1919 року, головний комендант; Іван Роман, фаховий старшина чехо-словацької армії, заступник головного команданта; Іван Рогач, його довголітній особистий секретар, військовий писар; та д-р Степан Росоха, провідний націоналістичний діяч молодшого покоління, референт національного виховання та старшина зв'язку з урядом Карпатської України. На шефа штабу „Карпатської Січі" призначено військового спеціяліста ОУН полк. Михайла Гузара—Колодзінського, який прибрав собі ряд штабових старшин, до яких мав він повне довір'я.

Міністер Юліян Ревай, з рамени своїх ресортів, наладнав транспортову систему залізничу і автобусову, зокрема розірвані зміною кордонів шляхи та постачання споживчих продуктів до всіх частин країни, не зважаючи на те, що головні центри харчового постачання забрали мадяри. Пощастило йому прихилити Румунію до співпраці з Карпатською Україною, бо так Мадярщина як і Польща стосували супроти Карпатської України облогу. Крім того міністер Ревай утримував постійно контакт з урядом у Празі, бо, до речі, всі члени уряду Карпатської України були одночасно міністрами в федеральному уряді в Празі.

Начальник міністерства шкільництва, освіти й релігійних справ проф. Августин Штефан наладнав повне навчання у школах усіх щаблів, від елементарних, горожанських, фахових, учительських семінарій, гімназій до торговельної та експортової академій включно. Від вересня 1939 року Український Вільний Університет мав бути перенесений з Праги на Карпатську Україну в характері державного університету. Релігійну опіку традиційної Греко-Католицької Церкви забезпечено приїздом єпископа Діонизія в ролі апостольського адміністратора до Хусту, а одночасно православні українці звільнилися від дотогочасної москвофільського єпископа Дамаскина й клали основи створити власну Митрополію Української Православної Автокефальної Церкви. При тому припинено всеціло дотогочасну релігійну боротьбу між українцями.

Великі осяги зроблено в короткому часі, включно із наладнанням господарського життя та зменшенням безробіття, лише завзятою працею провідної верстви народу. Люди брали на себе обов'язки не задля почестей, не задля заробітків, а щоб із усією відданістю, своєю працею, причинитися до розбудови державного життя розуміючи, що не сам статус самостійности піднесе життєвий стандарт народу, а лише і лише продуктивна праця. Гармонійність у співпраці була, направду, подивугідна. Тому і були успіхи!

Але чи не найвищий щабель політичної зрілости виявили карпатські українці в виборах до першого Сойму Карпатської України, що відбулися в неділю, 12-го лютого 1939 року. Політичні діячі існуючих давніше політичних партій рішили знайти спільну мову, а не роз'єднувати народу виборчою агітацією. Для виборів створили вони Українське Національне Об'єднання і уклали спільну коаліційну листу кандидатів, призначивши для Народної Християнської Партії о. Августина Волошина та для Соціял-Демократичної Партії Юліяна Ревая по 10 кандидатів, а для Українського Крила Аграрної Партії проф. Августина Штефана сім кандидатів. Двох кандидатів призначено для молодого українського націоналістичного активу, на чолі з Степаном Росохою, а по одному кандидатові для кожної із співпрацюючих з урядом національних меншин, тобто для чехів, румунів і німців. У той спосіб поминено роз'єднуючу передвиборчу кампанію, а зок-

Закінчення на ст. 3.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вартість життя

Дивна це історія із людським життям. Нарікаємо на нього постійно, жалуємося, що часом воно ставить перед нас заважкі вимоги, застановляємося, чому саме нам прийшлося жити у таких часах, але... чим ми старші, тим більше тримаємося його цупко і боремося за нього до останнього віддиху. Хто мав нагоду бути свідком і стежити за такою боротьбою важко хворих чи знеможених віком — добре знає як вони та їхні найближчі чіпляються кожної можливости, кожного промінчика надії на продовження життя, дарма, що воно вже немічне, сповнене фізичними терпіннями і здавалося б зовсім безвартісне.

Але не лише ця остання боротьба за життя вказує на те, яке воно для більшості нас дороге, ще сильніше може бачимо його ціну на обличчях матерів, що його дають, у тому усміху та гордості, що виразно виписані на обличчях молодих матерів, коли вони вперше тримають на руках своє немовля. З якою любов'ю та терпеливістю вони піклуються своїми дітьми, скільки часу та уваги віддають вони, щоб виховати і вивести в люди кожну малу істоту.

У сьогоднішніх часах, однак, бачимо як просто, таки на наших очах, ця відвічна вартість людського життя зміняється, втрачає своє значення, а люди граються ним, немов не здаючи собі справи з того, що вони роблять. Тут маємо на увазі не лише зріст злочинних елементів у сьогоднішньому світі, які вбивають у приступі ненависти, жадоби рабунку чи іншого звиродніння, — і не державні міжусобиці та війни, в яких гинуть тисячі чи мільйони невинних людей у нас сьогодні на думці.

Нас турбує, як ціле наше довкілля, зростаюча хвиля недоцінювання вартости життя у сьогоднішньої молоді.

В останніх тижнях не сходять із сторінок американської преси статті вістки та аналізи цілого ряду самогубств серед молоді шкільного віку, на які немає ніякого логічного оправдання та ніякої конкретної причини. Ці самогубства переважно трапляються серед заможних родин, де дітям нічого не бракує і де вони є учнями добрих шкіл та виказують поступи в науці. Останній у серії самогубств, що трапилося в околиці Ню Йорку був несповна чотирнадцятилітній хлопчина, завжди вдоволений, веселий інтелігентний та без ніякого прояву психічних проблем, депресії чи непорозумінь з батьками.

Затривожені американські батьки, діти яких у середшкільному віці, шукають поради і вияснення у психологів та у себе самих: чи завели вони у вихованні дітей і — чи причини в них, чи в довкіллі.

Правдивої відповіді ніхто досі не може найти, бо мертві не говорять, але таки виглядає, що найважливіша тут теперішня настанова життя, яка на кожному кроці його обезцінює: у фільмах, телевізії та теперішній музиці, що так дивно впливає своїм звуком і словами на теперішню молодь. Ось читаємо в „Ню Йорк Таймсі", що біля Рочестеру пострілив себе поважно 17-річний юнак після того як він разом з товаришами оглядали макабричний фільм на телевізії, попиваючи при тому не одну пушку пива. А популярність пісень, у яких говориться про безнадійність життя, зростає завдяки модним тепер т. зв. „панк-рок" групам.

Здається, що саме ця фантазія, на якій будуть свою популярність, а з тим і гроші, всі сьогоднішні пісенькарі, відео-фільми та телевізійні програми має найсильніший вплив на настрої теперішньої молоді. Заслухуючись і вдивляючись в те, як мало значить людське життя, вони обезцінюють і своє, вони затрачують межу поміж фікцією і дійсністю, і у приступі таких нерівних відчувань відбирають собі без причин життя.

Ціле щастя, що у нашій спільноті ще далі глибоко вкорінене народне прислів'я: „Бог дав, Бог взяв" і що вартість життя української вільної людини не попала ще в хвилю інфляції, що тепер панує у нашому довкіллі. Як довго, однак, зуміємо ще оборонити нашу молодь від того впливу?

О-КА

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Мирослав Прокоп

У 40-РІЧЧЯ УГВР

III.

І Великий Збір Української Головної Визвольної Ради відбувся 11-15-го липня 1944 року в карпатських лісах, точніше, в лісничівці на узбіччю гори Виділок, на південь від села Сприня, недалеко від села Недільна Самбірського району. Це були терени всеціло опановані УПА і одна її чота „Леви" виконувала безпосередню охорону Збору.

Головою Збору вибрано Ростислава Волошина, а секретарем Миколу Дужого. У програмі Збору був звіт голови Ініціятивного Комітету Лева Шанковського та три доповіді: „Міжнародне та внутрішньо-політичне становище і проблема творення верховного політичного керівництва" — Мирослав Прокоп, „Організаційні проблеми підпільної і повстанської боротьби" — Роман Шухевич, „Наші зв'язки з сусідами та заходи для нав'язання зв'язків з західніми альянтами" Микола Лебедь. Після переведення дискусії, прийнято рішення про створення УГВР і схвалено її основоположні документи, себто Плятформу, Устрій та Універсал, визначено напрямні діяльности, а вслід за цим вибрано керівні органи УГВР, схвалено текст присяги вояка УПА та інше.

У написаній у 1948 році статті „До генези Української Головної Визвольної Ради" ген. Тарас Чупринка (Роман Шухевич) пише:

„Особливо живу дискусію викликала доповідь про міжнародне становище. В дискусії зударилися представники старшого покоління з молодшим революційним табором. Дуже живу участь приймали представники Східніх Українських Земель... Не менш живу виміну думок викликав звіт про стосунки Головного Командування УПА з представниками інших держав і, зокрема звіт про стосунки з польськими визвольними силами". („Літопис Української Повстанської Армії" Торонто, 1982, т. 9. стор. 403).

„Жива дискусія", про яку пише Чупринка-Шухевич, була викликана оцінкою міжнародного становища на українських землях та перспектив визвольної боротьби. В першій доповіді, текст якої зберігся в архіві ЗП УГВР, поставлено тезу про те, що „незалежно від наскрізь імперіялістичного характеру сучасної війни, у п'ятому році її тривання, щораз більшого значення набирає національна ідея і боротьба поневолених народів, що стануть щораз більше вирішальним чинником у дальшому розвитку війни", а також тезу про конечність використати нагоду, яку створює війна. У кінцевих висновках цієї доповіді читаємо:

„Знаходимося напередодні переломового періоду нашої історії. На закруті. Значить, або сучасне українське покоління здобуде українську державу, або доля українського народу буде знову пересуджена на десятиріччя а може й сторіччя. Бо нагоди такі як та, яка зараз зближається, приходять дуже рідко... Це виїмкове в нашій історії явище, що два підряд українські покоління є ставлені перед такі проби як ми і наші попередники з 1917 року. Світові війни часто не повторяються... Завдяки розвиткові цивілізації методи окупантського правління такі сильні, що з технічними засобами поневоленого народу в час загального миру не можна пориватися на повстання".

У принципі ці думки не викликали застережень, поскільки на Зборі панувала однозгідність відносно ставки на поневолені німцями і Москвою народи та відносно того, що війна між Москвою і Берліном розкриває можливості розгортання визвольної боротьби. Погляди розходилися тільки у тому наскільки міжнародний розвиток подій покажеться для нас корисним і як оціняти сили і слабості СССР. Зокрема в цьому останньому питанні були сильні розходження — від крайнє оптимістичних про близькість розвалу виснаженої війною імперії до більше обережних про загрозу стабілізації режиму на довшу мету. Проте в нікого не було сумніву відносно конечности продовжувати боротьбу, а її розміри взалежнювати від обставин. Збір також схвалив співпрацю з нашими сусідами, у тому і з поляками, точніше, з польським підпіллям, яка, як згадано вже в попередній статті, принесла корисні результати.

Щождо дискусій між „старшими" і „молодшими", про які пише Чупринка, то тут йшлося радше про людей які діяли в підпіллі і тих хто, хоча зв'язаний з підпіллям або з УПА, перебував на легальній стопі. Вікові різниці були на свій лад вийняткові, бо велика більшість учасників збору були у віці між 30 і 40 роком життя, ближче до 30, а „старше покоління" репрезентував хіба Ярослав Біленький, який мав тоді 61 років і Василь Мудрий — 51 років.

Цікаві були дискусії про Плятформу, Устрій та Універсал УГВР. Постало питання, до яких традицій нав'язувати нашу боротьбу. В писаннях ОУН був звичай посилатися на сиву давнину княжої могутньости, і в парі з цим на найновіші постаті націоналістичного руху чи його досягнення. Збір вирішив не посягати занадто далеко в минуле, але також не починати історії відсебе, а визвольну боротьбу нашого періоду розглядати як пряме продовження революційних здвигів 1917 і наступних років. Запроєктований о. Іваном Гриньохом і прийнятий Збором Універсал починався словами:

„Український народе! Революційним зривом, збcroєю своїх найкращих синів Ти здвигнув в 1917-1918 рр. на руїнах тогочасних імперій, які Тебе поневолювали, Храм Волі — Українську Державу". („Літопис УПА", т. 8, стор. 38).

На ідейне пов'язання з традиціями української революції 1917 і пізніших років вказує також соціяльно-політична програма УГВР. У Плятформі пишеться, що „УГВР приймає для об'єднання національно-визвольних українських сил в боротьбі за УССД" м. ін. „забезпечення народно-демократичного способу визначення політичного устрою в українській державі шляхом загального народного представництва", „забезпечення свободи думки, світогляду, віри", „забезпечення громадянських прав всім національним меншостям на Україні". (Там таки, стор. 37). В питанні проєкції соціяльно-економічного ладу у самостійній Україні, маємо у Плятформі зарівно елементи вільної і плянової економіки, індивідуальної ініціятиви і втручання держави, її соціяльне законодавство. Ось так там читаємо про „забезпечення у трудовій діяльності для всіх громадян вільної ініціятиви, реґульованої вимогами і потребами цілости нації", „усуспільнення основних природних багатств України", „забезпечення охорони інтересів робітництва соціяльним законодавством" та под. (Там таки).

(Продовження на ст. 4)

Політична...

Закінчення зі ст. 2.

рема поставлено ці вибори, як свого роду плебісцит про приналежність до української нації. Ця єдність здобула колосальну підтримку народу в виборах.

До речі, уряд прем'єра А. Волошина намагався устабілізувати відносини з чехами і словаками від самого початку свого урядування. Між іншим, українське громадянство ще все під ілюзією, що відносини між карпатськими українцями були кращі від відносин з чехами. На жаль, так воно не було. Насамперед, ще від 1919 року був спір за адміністрацію Пряшівщини, яку словаки захопили і ніколи її з своїх рук не випустили аж до такої трагічної ситуації, в якій із-понад 350,000 українців за мадярських часів виказують вони тепер у своїх статистиках щось понад 30,000, тобто менше як одну десятину. Крім того словацькі автономісти співпрацювали із закарпатськими мадяроно-москвофілами й завжди були проти українського руху. Після відвідин міністра Кароля Сідора в кінці грудня 1938 року в Польщі, він склав дуже антиукраїнську заяву газеті „А-Зет". Крім того, вони підготовляли проголошення самостійности Словаччини в повній таємниці від урядових кіл Карпатської України...

Провідні чехи, які традиційно були москвофілами, в жовтні 1938 року переконалися в тому, що карпатські українці не є у спілці з їхніми ворогами, які намагаються знищити Чехо-Словаччину. Тому то між прем'єром А. Волошином і міністром Юліяном Ревасм від карпатських українців і представниками чеських урядових кіл витворилася атмосфера взаємного довір'я і відчування спільности інтересів. У тому дусі залишено частину чеських урядовців в адміністрації Карпатської України й ці урядовці наполегливо вивчали українську мову, бо у всіх урядах уведено було українську мову як урядову. Загал чехів навіть віддав свої голоси у виборах за листу УНО, у противагу, до речі, до багатьох громадян німецької меншини. Але, на превелике диво, наступила зміна на гірше саме після всенародних виборів, у яких карпатські українці заявили, що вони стоять на принципах всеукраїнського визвольного руху.

Після виборів пожвавили свої демарші проти наявности членів українського національно-визвольного руху в Карпатській Україні не лише поляки, але й російські большевики. Мадяри й італійці виявили своє негодування з того приводу, що їм не вдалося мілітарно захопити Карпатську Україну саме в день виборів, щоб не допустити до справжнього волевиявлення народу. Крім того вже й Гітлер рішив був зліквідувати Чехо-Словаччину. Закулісові інтриґи заставили ген. Лева Прхалу, команданта чехословацьких військ у Карпатській Україні, відомого із свого москвофільства, захопити міністерство внутрішніх справ Карпатської України з рук самого прем'єра А. Волошина з метою знищити „Карпатську Січ" і ввести військову диктатуру. В дусі національної солідарности виступило населення Карпатської України. Тоді задумали чехи підступом заарештувати міністра Юліяна Ревая, який стояв на дуже твердій лінії оборони здобутих державних прав.

Політична єдність народу не допустила навіть ген. Лева Прхалу до застосування насильства. Але...Прийшов час, коли Гітлер вже мав знищити цілковито Чехо-Словаччину. Несподівано він наказав Гортієві в поспіху вислати війська в Карпатську Україну, а словакам доручив проголосити свою державну самостійність, бо інакше він віддасть їх на поталу мадярам. І так, у Гітлером визначену фатальну ніч, із 13-го і 14-го березня 1939 року, проти Карпато-Української Держави поведено подвійну агресію: зсередини чеські війська ген. Лева Прхали, а ззовні мадярські війська Мікловша Горті. У злочинному намаганні роззброїти й змасакрувати „Карпатську Січ" у Хусті тої ночі згинуло 121 Карпатських Січовиків і фільмовий репортер Петро Лисюк, який приїхав до Хусту з Америки.

Тієї ж самої ночі почали наступати на територію Карпатської України реґулярні мадярські війська. Коли ген. Олег Сватек намагався своїми військовими частинами стримати мадярську агресію, то його зверхник ген. Прхала наказав йому відтягнути свої частини від кордону. В той спосіб оборона самостійної Карпато-Української Республіки була залишена долі й недолі самого українського народу. В почутті історичної відповідальности та оборони всенаціональної чести, Президент А. Волошин відкинув ультиматум мадярського уряду до капітуляції, як і „пораду" німецького консула в Хусті в тому самому сенсі. Вірні своєму народові й льояльні до правлячого уряду української держави під Карпатами, Карпатські Січовики пішли на фронти, щоб не „посрамити своєї землі".

Українці виявили безумовно велику політичну зрілість в державному будівництві, працюючи й борючися об'єднано проти всіх зовнішніх ворогів народу. Але проти об'єднаних сил Гітлера і Сталіна, Мікловша Горті й Беніта Муссоліні, Ігнація Мосціцького й Лева Прхали не вистачало діяти в повній єдності, ані не вистачало глибоких моральних і етичних засад правди й справедливости, в дусі яких боролися Карпатські Січовики, бо світ, у якому „людина людині є вовком" (як твердив англійський філософ Тома Гоббс), володіє насильством.

Національна...

Закінчення зі ст. 2.

нальною твердинею. Тут не тільки багатство давньої традиції, культури і народного звичаю. Тут джерело де черпаємо силу щоб побороти наші переслідування, щоб постійно пам'ятати про наше поневолення. Тут ще єдина трибуна, де можемо почути правду про себе, бо тут апостольський мандат переданий віками є викона постійно перестерігає перед роздором, перед спорами, та закликає до об'єднання, до чесности, до співпраці, та постійно наголошує потребу не занедбувати виховати молодь при Церкві і народі. Коли син чи донька народу виходить з такої Церкви, вони свідомі того, що їхнє занедбання не деінде тільки на власному сумлінні.

Мабуть, одна з важливих точок відчуження від свого народу — це мішані подружжя. Наша справа є творити таке оточення, щоб діти не були змушені йти в чуже товариство, дитина ж перебуває в ньому щоденно. Не справа в тому, щоб входити в любовні почування молодих, але в тому, щоб довкіллям ми сприяли у виробленні почування любови юнаків і юначок українського роду.

Важливий факт, який ми переочуємо є цей, що наші діти — це уродженці Америки. Рідного краю вони ніколи не бачили і земля, на якій родилися, є для них рідною. Українська батьківщина є країною їхніх батьків. Батьки хай не забувають, що через те тяжче є зберегти прив'язання дитини до України. Тому вони хай не рахують на це, що самі можуть давати собі з тим раду, бо того вони не зможуть доконати на власну руку, не зважаючи на найкращі наміри. Батьки ж повинні зужити всі свої допоміжні сили, що бі їхня українська спільнота змогла зберегти свою дитину: Церкву, школу, організацію, оселю, танці, музику, спів, хори, імпрези. Сама батьківська хата не зможе цього зробити, а головно батьки хай дивляться на своїх малих і хай подумають над тим, наскільки їм дійсно залежить щоб перелити дітям любов і прив'язання до свого народу.

Ще сьогодні між українцями має вплив почуття меншевартости. На жаль, це не тільки переконання малоосвічених людей, що у чужинців бачать своє спасіння, але, на жаль, навіть українські батьки з вищою освітою мають почуття меншевартости свого народу, і своїм дітям вишукують такі установи, приватні школи, — американські центри, щоб доконче там їхні діти вчащали, бо, мовляв, українці того не мають, і хай наша дитина не буде упосліджена. Цікаве. Колись в Україні — захоплювалися там російськими дворами, польськими школами і були часи, коли москвофіли, польонофіли засмічували ряди нашого проводу, як про це нас вчить наша сумна історія державництва. Сьогодні не маємо давніх европейських сусідів, щоб наслідувати їхні манери, то ми спосібні примінюватися до країни нашого побуту, і їх втискати в своє довкілля, та засмічувати те, що гарне і шляхетне і протривало тисячу літ. Це одна з найбільших болячок нашого еміґраційного життя — захоплюватися чужим.

На цю болячку особливу увагу звертає наш Первоієрарх Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий ще в 1968 році, коли посилає лист подяки українців Америки і Канади по відвідинах у тих країнах.

Він так пише: „А все ж таки у всьому тому похвальному стані не можна замикати очей на загрозливі небезпеки й недомагання, передусім задля почуття меншевартости й нескоординовности в церковному і національному житті, яким треба рішуче й сильно протиставитися, щоб зчасом не розплистися в чужому, оточуючому морі й не затратити своє обличчя".

Мудрі це слова, і ми повинні часто їх повторяти.

Коли сьогодні бачимо, з яким завзяттям ми слідкували-прямували за нашим Страдником і Первоієрархом, то для мене найбільшою іронією було те, що мимо такого великого числа гарячих приклонників ідей і поучень нашого Первоієрарха, що не були холодними й байдужими (атмосфера подекуди доходила до гарячкового стану) — це не дало ані відродження наших шкіл, ані не дало помноження числа учнів. Навпаки, найгарячіші приклонники вписували своїх дітей до чужих шкіл, помимо перестороги Первоієрарха, „щоб зчасом не розплистися в чужому оточуючому морі й не затратити своє обличчя". Так, на жаль, стається, і справа може погіршати, якщо ми зараз не візьмемось до відродження національної свідомости.

Америка — це країна свободи і матеріяльного добробуту. На жаль, не завжди велика свобода і добробут виходять нам на добре. Незвиклі до того люди, немов п'яні від свободи, думають, що золота свобода звільняє їх від обов'язків відносно своєї Церкви й народу. Фальшиве розуміння свободи веде до затрати національної і релігійної відпорности і, на жаль, такі поширюють цю розкладову силу і затруюють інших, що тим самим стають відчужені від спільних змагань даного народу.

В одному запитнику поставлено таке питання: що є вашою найбільшою журбою? Відповіло 2,460 студентів університету: „Гроші і матеріяльні справи". Друге питання: „А що робить вас щасливим?" Знову відповідь: „Гроші". „А що робить вас нещасливими?" „Брак грошей". Отже журяться вони не дітьми і їхнім вихованням, але матеріяльною вигодою. Журба про новий дім, авто, модерне влаштування вказує, що проблеми нашого життя на поселенні не набрало зрілости, та наші люди в цілості не сприймають любов Бога, Церкви і народу як найдорожчий скарб на землі.

Від гетьмана Павла Скоропадського до найменш-замітного земляка на поселенні повторяється питання: чи Твоє життя на еміґрації, між чужими, не прив'яже більше твоєї уваги до чужих інтересів і чи не залишишся українцем тільки з назви? Сьогодні ми примушені зробити свій висновок, та свою постанову як нам поступати, щоб зберегти своє „я".

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН з дружиною і численними дорадниками має в пляні відвідати в квітні деякі европейські країни, зустрінутись там з керівниками урядів країн НАТО і Европейської економічної спільноти та обговорити з ними загальну політичну й економічну ситуацію в світі. Будучи в Римі, Президента ЗСА прийме на приватній авдієнції Папа Іван Павло II, до думок якого Р. Реґен все уважно прислухався. У кінцевих днях квітня президент Р. Реґен відвідає Китайську Народну Республіку. Він прибуде до Пекіну в четвер, 26-го квітня.

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

на СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД УЛТПА
ім. проф. МАРІЯНА ПАНЧИШИНА
1,000.00 дол. складать

ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

В БОЛЮЧІ 10-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ МОГО БРАТА,

бл. п.

д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

складаємо пожертву
дол. 100
на Фонд Енциклопедії Українознавства (НТШ, Сарсель)
ОСТАП ОЛЕСНИЦЬКИЙ
з дружиною СЛАВОЮ

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
БАТЬКА

бл. п.

д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

на СИРОТИНЕЦЬ у Бразилії
складають 100.00 дол.

МАРУСЯ І РОМАН ПАВЛИШИНИ

ВШАНОВУЮЧИ ПАМ'ЯТЬ

бл. п. о. д-ра Михайла Ваврика

та

журналіста Ікера-Керницького

складаємо:
$50.00 .... на виховання священиків в Бразилії
$25.00 .... на „Слово"

В. і П. ФІЦАЛОВИЧ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, 31-го жовтня 1983 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

Антоніна Машталєр

і

25-го вересня 1983 р. відійшла від нас
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, ДОНЬКА, СЕСТРА, ТЕТА І БРАТОВА

бл. п.

Ольга Машталєр

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Себастіянові Шевчукові, ЧСВВ і о. Тарасові Прокопові, ЧСВВ з парафії св. Юра в Ню Йорку, за участь в похоронних відправах. Наша щира подяка о. Себастіянові Шевчукові за чутливі прощальні слова в церкві. Подяку складаємо проф. Хоминові за спів і участь в похоронних відправах.

Дякуємо нашій Дорогій Родині. Щиру подяку складаємо Вп. Панству Р. Пориткам, що все і у всім були нам допоміжні в нашому безмежному горю.

Щира подяка всім Рідним, Приятелям і Знайомим, що вшанували наші нам Дорогі Особи своєю участю в похоронах жертвували на Служби Божі, квітами і датками на добродійні цілі і за вислови співчуття особисто, листовно чи телефонічно.

Дякуємо ред. Галіву за його гарні слова під час Парастасу нашої Олі і дир. Ярославові Пастушенкові за переведення збірки на „Патріярший Фонд". Дякуємо щиро п-ні Мирославі Вишиваній за теплі слова про нашу Покійну Олю на тризні.

Дякуємо Співпрацівникам шпиталю, де Оля працювала довгі роки, за їх датки на Служби Божі і квіти. Наша подяка похоронному заведенню П. Яреми за взірцеве переведення похоронів.

Нехай Всевишній Всіх Вас благословить і нагородить своїми ласками.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 20-го березня 1984 р. у Фініксі, Арізона
упокоївся в Бозі на 74-му році життя
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ІВАН ВАНЬКО

народжений в с. Карів, Угнів, Україна.

ПАНАХИДА в неділю, 25-го березня 1984 р. в похоронному заведенні В. Когута, Байон, Н. Дж.

ПОХОРОН в понеділок, 26-го березня 1984 р. з того ж заведення до церкви Успення Пресв. Діви Марії, о год. 9-ій р., а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:
АННА - дружина
ЛЮБА БЕРЕЗНА з мужем ДЖЕФОМ - донька, Байон, Н. Дж.
МАРІЯН — син з дружиною ІРЕНОЮ, Фінікс, Аріз.
внуки:
ДАРЦЯ і ДЖЕФРІ БЕРЕЗНІ
АДАМ і АНДРІЙ ВАНЬКО з Фінікс, Аріз.
брат — ОЛЕКСА з Чикаґо
брат — СТЕФАН в Україні

Чи збережемо органічний зв'язок наших поколінь

Ця проблема була на видному місці протягом пленарного засідання Головної Управи та голів відділів Товариства Українських Інженерів Америки (ТУІА), яке відбулося у суботу, 3-го березня ц.р., у приміщеннях українського Інституту Америки в Ню Йорку.

Пленарне засідання відкрив і ним провадив голова ТУІА інж. Юрій Базилевський, який подав до відома, що протягом однорічної діяльности нової управи були приготовлені і розіслані членам три числа „Вістей" та три числа „Бюлетеню". Потім відбулася наукова конференція про голодомор в Україні в 1932-33 роках. Створено Секретаріят Українських Інженерів, до якого покищо належать ТУІА та Товариство Українських Інженерів в Канаді. В майбутньому до нього, може, належатимуть й інженери з інших країн нашого поселення. Товариство Українських Інженерів Америки та Секретаріят Українських Інженерів у великій мірі допомагали у проведенні Конгресу СКВУ, при чому вибраний голова адвокат Петро Саварин був теж кандидатом, якого ТУІА та ТУІКанади допомагали поставити на кандидата. Українські інженери мали на Конгресі II делегатів, п'ятьох із Америки, а шістьох із Канади.

За останній рік прийнято в члени ТУІА 18 нових членів, всі вони професіоналісти молодших поколінь.

На засіданні були голови відділів Ню Йорку, Ню Джерзі, Бостону та Філядельфії. Прислали писемні звіти відділи: Баффало, Вашінгтон, Дітройт, Каліфорнія, Чикаґо, Міннеаполіс. Пристердити, що поодиві відділи виявляють помітну активність у своїх товариствах та в українських громадах.

Широка дискусія розвинулась над проблемою, що так скажемо, органічного перебрання надбань ТУІА людьми молодшого покоління. На заввагу одного із старших членів, про що говорили попередні управи ТУІА, один із членів теперішньої Головної управи зауважив, що теперішня управа не лише говорить, але ідею реалізує. Поміж членами Головної управи тепер є у великій більшості люди молодших поколінь (10 на 14), всі вони разом співпрацюють, один одному допомагаючи. Однак кількість нових членів прийнятих і тих, які можуть і повинні стати членами ТУІА — дуже мінімальна. Були різні суґестії, думки, як зацікавити людей молодших поколінь, щоб вступали до ТУІА. Потреба малого памфлету „Чому я повинен стати членом ТУІА" наявна і її чимскорше треба було б зреалізувати, але особисті зв'язки самих членів з їхніми приятелями, знайомими мусять бути вжиті у великій мірі, якщо хочемо зберегти і ще далі поширювати діяльність ТУІА. Допомога поодиноким членам цього Товариства в отриманні праці може дуже багато допомогти цю ідею зреалізувати.

Усе це не нові проблеми, але їх реалізація і підхід до них відповідно до теперішньої ситуації конечні, якщо хочемо успішно поборювати існуючі перешкоди.

У загальному можна ствердити, що помічено було оптимістичне наставлення у поборюванні згаданих перешкод, що, без сумніву, характерне цілій нашій громаді в діяспорі. Хоч, з другого боку, дорога перед нами нелегка. Не можна очікувати якогось чуда, треба хотіти і вміти ті труднощі поборювати.

Імпакт розбиття нашої громади на XIII Конгресі Українців в Америці щойно тепер починає бути реальною дійсністю, відчувають це також і наші професійні товариства. Але ми мусимо починати бачити одні в одних приятелів, помічників, а не ворогів. Нам потрібне певне переродження нас самих, і при бажанні, цього можна досягнути. Пробуймо це робити!

Чергова імпреза ТУІА — це нова наукова конференція про модерну технологію і її примінення у сучасному житті. Відбудеться ця конференція у Філядельфії в суботу, 7-го квітня ц.р.

Іван Я. Хамуляк

Вітають ...

Закінчення зі ст. 1.

...Англомовна Енциклопедія Українознавства, яка появилася під „покровом" Наукового Товариства ім. Шевченка і Українського Народного Союзу, що її опрацювало 90 авторів, а я дав 25 років праці і віддав мій організаційний хист — ширити знання і правду про Україну і український народ. У 90-ліття Українського Народного Союзу треба згадати, що це діло належить до великих діл, які дав за час свого довгого діяння Український Народний Союз. І мені мило підкреслити мою довголітню співпрацю з Українським Народним Союзом і його діячами.

ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

.....Пересилаю цим шляхом Вашій об'єднаній десятиліттями громаді в імені Українського Вільного Університету та від Наукової Ради Товариства Сприяння Українській Науці дружній привіт та вислови щирого признання за ту величезну працю, що Ви провели „на службі народу".

...При тому хочу окремо відзначити, що Ваша служба ніколи не обмежувалася до нашої спільноти в Америці, але провід УНСоюзу завжди звертав увагу на потреби українського загалу в цілій нашій діяспорі...

...Бажаю Вашому Союзові при 90-річчю не тільки збільшення членства чи помноження фондів, але і гармонійности у Ваших рядах, єдности у починах, гармонійности у праці для утримання національної свідомости не тільки серед Вашого членства, але за його посередництвом серед цілої спільноти у З'єднаних Стейтах Америки. Ви є не тільки найстаршим нашим Союзом, але й найсильнішим, і тому мусите бути постійно свідомі, що на Вас тяжать також найбільші обов'язки та завдання. Хай Господь дозволить Вам сповнити їх на славу й добро нашої батьківщини, що за її долю відповідальні ми всі..."

ВОЛОДИМИР ЯНІВ
Ректор

У 40-річчя...

(Продовження зі стор. 2)

У Тимчасовому Устрою говориться, що „УГВР — це верховний орган українського народу в його революційно-визвольній боротьбі за УССД", а про свою мету у засоби боротьби Плятформа каже:

„УГВР прагне до відбудови Української Самостійної Соборної Держави на всіх землях українського народу засобами революційно-визвольної боротьби проти всіх ворогів державної самостійности українського народу, зокрема проти більшовицьких і німецьких окупантів та у співпраці з усіми прихильниками такої самостійности". (Там таки, стор. 36).

І Великий Збір вибрав такі керівні органи УГВР: Президент — Кирило Осьмак, віцепрезиденти — Василь Мудрий, о. Іван Гриньох, Іван Вовчук, члени Президії — Зенон Пеленський, Мирослав Прокоп, Дарія Ребет. Генеральний секретаріят: голова і ген. секретар військових справ — Роман Шухевич, ген. секретар внутрішніх справ — Ростислав Волошин, ген. секретар закордонних справ — Микола Лебедь. Генеральний суддя — Ярослав Біленький. Бюро інформації Президії — Йосип Позичанюк.

Устрій УГВР передбачав також можливість кооптації нових членів. Це було зумовлене двома причинами. Поперше, враховувано, що в большевицькій дійсності будуть труднощі відбувати періодичні Великі Збори та що члени УГВР можуть гинути в боротьбі. Так і сталося. Удари прийшли швидкі і дуже болючі. Вже в серпні 1944 року згинув в бою з большевиками Р. Волошин, а пізньою осінню того року арештували К. Осьмака і він загинув в тюрмі. В лютому 1945 року був вбитий в бою з большевиками Й. Позичанюк, а у вересні того року згинув від тортур НКВД о. М. Ґалянт. У тому теж році помер Я. Біленький.

Подруге, організатори УГВР усвідомлювали важкі умови дальшої боротьби і велике значення прив'язували до того, щоб здобути моральну і політичу допомогу з боку демократичних держав Заходу та української еміґрації. Для виконання цього завдання, вони доручили частині своїх членів виїхати закордон.

Таким чином прийшлося в Україні швидко доповнювати склад УГВР шляхом кооптації. Серед кооптованих були між іншим пізніший заступник ген. Чупринки полк. Василь Коваль та видатний публіцист майор П. Полтава.

Удари Москви проти УГВР розгорнулися широким фронтом і були спрямовані не тільки проти цієї установи, але й проти всього підпільного і повстанського руху. Про це в черговому розділі статті.

(Продовження буде)

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Першенства настільного тенісу (пінґ-понґ) УСЦАК — 1984.

Згідно з уповноваженням проводу ланки настільного тенісу УСЦАК, УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк влаштовує у суботу, 12-го травня 1984 року, в спортовій залі Тенісового Клюбу Ню Джерзі, при 226 Норд авеню, Вестфілд, Н.Дж., чергові річні першенства Української Спортової Централі Америки і Канади.

В цьому турнірі настільного тенісу можуть брати участь юнаки, юначки, чоловіки, жінки і сеньйори, які належать до українських спортових товариств, клюбів та молодечих організацій. Офіційне відкриття та визначення конкуренцій відбудеться точно о год. 11:00 вранці, але заля буде відчинена для вільної гри вже від 10-ої год. Передбачаються наступні конкуренції: учні (юнаки й юначки) до 14-го року життя включно; юнаки й юначки до 18-го року життя; жінки і чоловіки до 40 років; сеньйори понад 40 років; подвійні гри.

Вписове 2 доляри від юнацтва, 5 долярів від дорослих.

Правила гри Міжнародної Федерації Настільного Тенісу (ІТТ) будуть обов'язкові при переведенні першенств. Усі змагуни (ки) зобов'язані виступати в змаганнях у темних (не білих) сорочинках, м'якому взутті (снікерсах) і мати власну палетку. Зголошення — до 4-го травня включно слід висилати на таку адресу: Mr. George Chranewycz 474 Teal Plaza, Secaucus, N. J. 07094.

Закликаємо усі наші спортові осередки та спортові гуртки при молодечих організаціях вислати на ці першенства своїх змагунів (ок). Настільний теніс став вже олімпійським спортом і, починаючи від Олімпіяди 1988 року, входитиме до програми змагань.

Дружини, що займуть перші місця, будуть нагороджені індивідуальними і клюбовими трофеями, другі і треті місця — клюбовими трофеями. Вибрані збірні (тільки в жіночій і чоловічій групах) будуть відзначені золотими медалями. Директором турніру призначено Олега Мосієнка, а його заступниками — д-ра Тараса Гунчака і Олеся Напору.

Змагуни (ки) дружин з далеких міст Америки і Канади прибудуть до Нюарку вже в п'ятницю ввечері. Змагання турніру почнуться у суботу вранці в 9-ій год. в обидвох залях, що сусідують одна з одною. Після закінчення турніру у великій залі Українського Народного Дому в Ірвінґтоні, відбудеться для учасників і гостей спільна вечеря, під час якої вручуватимуться переможцям трофеї. Після вечері відбудеться танцювальна забава при звуках оркестри „Хлопці зі Львова".

Провід ланки настільного тенісу
УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк.

27-мі відбиванкові першості УСЦК — 1984

Вдруге в своїй історії УСВТ „Чорноморська Січ" буде господарем відбиванкового чемпіонату Української Спортової Централі Америки і Канади, який відбудеться у суботу, 19-го травня ц.р., в залях Технічного Інституту Ню Джерзі і університету Ратґерс в Нюарку.

Провід відбиванкової ланки УСВТ „Ч.Січ" вже вислав офіційні звідомлення на цей 27-ий чемпіонат усім українським спортовим осередкам і молодечим організаціям, які мають активні відбиванкові дружини.

Зголошення до участі в цьому чемпіонаті приймається до 28-го квітня ц.р. і їх слід висилати на адресу: USCAK Tournament, 943 Garden St., Union, N.J. 07083. Після цієї дати зголошення не братимуться до уваги. Згідно з програмою цього турніру, змагання запляновані в таких групах: жіночій й чоловіків; юначок й юнаків до 18-ти років життя включно; сеньйорів понад 35 років, якщо буде зголошених щонайменше три дружини.

УСК Ню Йорк Силвер Лейк С.К. 1:0

Цими змаганнями, що відбулися у неділю, 4-го березня ц.р., перша дружина УСК-у розпочала весняну рунду сезону копаного м'яча в II-ій дивізії Космополітальної Ліги Ню Йорку — Ню Джерзі. В звітовій зустрічі наша дружина мала ввесь час ініціятиву, але напад не зміг використати своїх можливостей. Без помилок діяла дефензива, як і воротар „Силвер Лейк". Все таки усківці закінчили цю зустріч перемогою, завдяки якій стали кандидатом на першуна дивізії. Єдиного голя зустрічі здобув граючий тренер і провідник дружини Степан Коваленко.

Склад першої дружини УСК-у: Ґус, Жовтий, Рікардо, Фернандо, Нюгоф, Коваленко, Картеґена, Ґернан, Салязар, Гупало, Марков, Вербецький. Провідник і тренер С. Коваленко.

(ск)

УСВТ „Ч. Січ" Трентон С.К. 1:0

У третій рунді розгривок за чашу Ню Джерзі, що відбулися в неділю, 4-го березня ц.р., перша дружина УСВТ „Ч.Січ" елімінувала свого третього суперника, цим разом сильний клюб з Трентону, вислідом 1:0. Звітові змагання пройшли на вищому рівні і в них обидві дружини показали гарну, тверду, типову гру за чашу, в якій поразка автоматично позбавляє можливости продовжувати виступи в цій серії.

У першій половині „Січовики" явно переважали гостей у швидкості і технічних загранях, які змагуни нашого нападу закінчували численними стрілами по воротах. Ряд критичних ситуацій успішно ліквідували оборона і воротар Трентону. В 40-ій хвилині Андрій Бакун перейняв подачу В. Ткача, провів швидкий рейд, з якого сильним стрілом післав м'яч у сітку воріт Трентону. Як пізніше виявилося, цей ґоль і перерішив долю тієї зустрічі. Після перерви господарі продовжували свою домінацію в грі, але і гості не тільки завзятіше боронилися, а зуміли здійснити кілька акцій у підворітті „Ч. Січі", в якому впевнено діяли оборонці — Юрій Бакун, Д. Ромійо, Р. Сабо і воротар М. Хамуляк. Чергові чвертьфінальні змагання за цю чашу „Ч. Січ" має відбути в Трентоні з місцевим італійським клюбом „Аззурі".

Склад „Ч. Січі": М.Хамуляк, Д.Ромійо, Ю.Бакун, Р.Сабо, В.Ткач, С.Сабрій, А.Бакун, М.Хмілевський, Р.Букачевський, Д.Бакун, М.Берман, Дж.Зулійо, Д. Брієза. Провідник Володимир Бакун.

УСВТ „Ч.Січ" (мол. юнаки) Юніон Кавиті (мол. юнаки) 2:7.

В перших ліґових змаганнях весняної рунди сезону в II-ій юнацькій дивізії Космополітальної ліґи молодші юнаки „Ч.Січі" зазнали високої поразки 2:7. Обидва ґолі для нашої дружини здобув Я.Твардовський. У складі тієї дружини виступають: Геґенбляк, Бортник, Павлик Біназеський, Полянський, Ґбур, Г.Матвіїшин, С.Матвіїшин, Твардовський, Понось, Федоренко, Конор. Провідники: А. Ґбур і Д. Матіяш.

Жіноча відбиванкова дружина „Ч.Січі" четвертою

У четвертому турнірі Відбиванкової Асоціяції ЗСА, що пройшов 3-го березня ц.р., в Брукліні, жіноча дружина „Ч. Січі" закінчила поміж 10-ма дружинами на четвертому місці. На початку в своїй підгрупі українки перемогли клюб „Биг Еппл" „А" 2:0 сети ремісували 1:1 з дружинами: Гофстра В.К., „Давн Спат" В.К. і програли з „Віндчеймс" В.К. 0:2 і, таким чином, зайняли друге місце. Зазнавши поразки в півфіналі 1:2 з клюбом „Довнстовн", „Ч. Січ" остаточно зайняла четверте місце турніру. Склад „Ч.Січі": С.Моравська-Гейлі, Л.Тицька, С.Візута, П. Мальоні і Лопатовська, С.Кузинська, І.Лящук, П. Гол.

Трагічно загинув Петро Шорт.

Дня 22-го лютого ц.р. в Лос Анджелесі, Каліфорнія, трагічно загинув колишній змагун „Ч. Січі" Пітер Шорт. Згідно з пресовими повідомленнями, поліція заарештувала 18-річного Деніса Ґорбутта і 15-річного не названого злочинців, які під час грабунку мали доконати цього вбивства. 39-літній Шорт в своїй блискучій кар'єрі в роках 1967-77 виступив теж в професійній дружині „Ч.Січі", що в тому часі змагалася в професійній Американській Футбольній Лізі. Після виступів в „Ч.Січі" Шорт перейшов до професійного клюбу Роче стер Ленсерс, в якому став чемпіоном Північно-Американської Професійної Ліги. В 1978 році Шорт перестав активно змагатися і став директором змагового персоналу клюбу Лос Анджелес „Ацтекс". В 1981 році був асистентом тренера професійного клюбу в Далласі, а пізніше став його повним тренером. Кар'єру тренера закінчив в Сан Гозе „Ердквікс" в Каліфорнії в 1982 році.

(от)